

D66 Congres 107, 3 maart 2018, De Doelen Rotterdam

Toespraak Kevin Brongers, Jonge Democraten

Vrijzinnige vrienden,

Vandaag kan ik het gaan hebben over het afschaffen van het referendum zonder alternatief. Of over die WiV, die veel privacy offert zonder bewezen effect. Dat ga ik niet doen. Als Jonge Democraten krijgen we één keer per jaar de kans om op deze plek ons verhaal te vertellen. Mark Rutte zegt: visie is als een olifant die het uitzicht belemmert. Als visie een blauwdruk voor de toekomst betekent, verzet alles wat liberaal is zich daartegen. De Jonge Democraten zeggen: visie is geen blauwdruk voor de toekomst. Visie is de stip op de horizon, de idealen waar we naar streven. Dus, waar willen we als JD'ers naartoe? Wat vinden wij belangrijk als jongeren? Als progressief-liberalen? Over die visie wil ik het vandaag over hebben.

De Nederlandse atleten hebben weer een fantastische prestatie geleverd op de Olympische Winterspelen. Voelde u zich niet trots? Ik wel. En dat is eigenlijk best gek. Want ik ken die mensen helemaal niet. Wat heb ik nou met ze gemeen? Een gedeelde passie voor sport misschien? Onze nationaliteit. Een stukje identiteit. Het blijft in de politiek een terugkerend thema. Wat is nu die Nederlandse identiteit?

Baudet waarschuwde voor de homeopathisch verdunning van het Nederlandse volk, omdat we onze waarden en vrijheden zouden verliezen. Buma had in zijn HJ Schoolezing de mond vol van zijn ideale samenleving, maar toonde weinig inzicht in de personen die de Nederlandse samenleving vormen. Nieuwkomers en nieuwe ontwikkelingen vinden ze vooral eng. De Jonge Democraten zijn blij om met D66 een beweging te vormen die een andere maatschappijvisie heeft. Een van optimisme, vrijheid en wereldburgerschap.

Wat Jonge Democraten betreft heeft nationale identiteit in ieder geval niets te maken met het land waar je ouders zijn geboren, de kleur van de hulpjes van sinterklaas, of een ongekozen koning die naar een plak ontbijtkoek hapt. De Nederlandse identiteit wordt voor ons vertegenwoordigd door een aantal kernwaarden, en de gedeelde geschiedenis die heeft geleid tot deze waarden. Vrijheid om te kunnen zeggen wat je wil. Verliefd te worden op wie je wil en te geloven in wie of wat je wil. Vrijheid om te zijn wie je bent. *Dat* is de kern van de Nederlandse identiteit.

Die boodschap moeten we blijven verkondigen. We zien te vaak dat de flanken het debat over identiteit kapen. Het inclusieve geluid moet straks klinken in alle gemeenteraden. Want inclusiviteit is geen bedreiging, of een hokje dat moet worden afgevinkt, maar een kracht. Verschillende inzichten en perspectieven maken bedrijven beter, maken organisaties beter, maken een land beter. Daarom vinden we het ongelooflijk belangrijk dat we de kracht van inclusiviteit binnen onze eigen gelederen, zowel bij de JD als bij D66, scherp op ons netvlies houden.

Inclusiviteit, dat moet je doen. Door te kiezen voor kwaliteit, en niet alleen voor mannen voor kabinetsposities, gaf D66 het goede voorbeeld. Nu moeten we doorpakken, in alle aspecten van ons dagelijks leven en in de manier waarop we onze organisaties vormgeven. Het progressief-liberale geluid kan er voor iedereen zijn, maar dat verhaal moeten we wel vertellen. Inclusiviteit moet je doen.

Dit is mijn neefje Django. Ik weet nog goed dat toen ik twaalf was, ik mijn eerste mobieltje kreeg, een afgedankte Nokia van mijn moeder. Maar Django kon eerder swipen dan kruipen. Technologische

ontwikkelingen gaan ongelooflijk snel. Overheden hebben moeite bij te blijven. Robotisering, digitalisering, en nieuwe technologie bieden veel kansen, maar ook grote uitdagingen. Wat wisten overheden en bedrijven 20 jaar geleden nou van je? Toen ik twee was, wisten ze dat ik geboren was. En wat weten ze nu? Django is twee jaar, en zijn voorkeuren voor Bassie en Adriaan en Helden van de Stad zijn al bekend. Staan opgeslagen in de databases van techbedrijven. Worden gebruikt voor gepersonaliseerde reclame. Django is twee jaar. We leven niet in een tijdperk van verandering, maar in een verandering van tijdperk. Het waarborgen van privacy is nog nooit zo belangrijk geweest. Welke informatie is bekend? Wat wordt er met die informatie gedaan? Het is lang niet altijd helder. Een Europese richtlijn dwingt organisaties vanaf dit jaar beter om te gaan met persoonsgegevens. En burgers inzicht te geven in de verwerking ervan. Het individu wint zo weer aan macht ten opzichte van bijvoorbeeld die grote techbedrijven. We krijgen zelf weer de controle over onze eigen gegevens. Een goede regeling, en een tastbaar voorbeeld wat de Europese Unie voor goeds kan doen. Tegelijkertijd zien we dat nationale overheden in het kader van veiligheid steeds verder willen gaan in het verzamelen van gegevens van burgers. Ook als die persoon geen bedreiging vormt voor de nationale veiligheid. Ook als het verzamelen van die gegevens niet bewezen effectief is. We hoeven niet te kiezen tussen privacy en veiligheid. Het kan *allebei*. Het *moet* allebei. Juist in een tijd van verregaande digitalisering moeten we blijven strijden voor onze individuele rechten. Privacyvraagstukken worden in dit digitale tijdperk steeds belangrijker. In Nederland heeft D66 zich jarenlang in de persoon van Kees Verhoeven hard gemaakt voor het recht op privacy. D66 moet de partij zijn die daarvoor blijft knokken. Beste fractie, blijf strijden voor onze individuele rechten en een goede balans tussen veiligheid en privacy!

De Jonge Democraten zijn ervan overtuigd dat D66 op die manier toekomstbestendig blijft. Dit soort vraagstukken speelde echter helemaal niet toen onze partij het levenslicht zag. Wat speelde er wel? Heeft iemand misschien het appèl bij de hand?

“De partij zal streven naar een radicale democratisering van de Nederlandse samenleving in het algemeen en van het Nederlandse politieke bestel in het bijzonder”. Zin 1 van uitgangspunt 1 in dit welbekende appèl. Naast progressief en liberaal, zijn wij ook democratisch. Sterker nog, onze beweging is opgericht om te streven naar radicale democratisering.

In dit regeerakkoord heeft D66 het voor elkaar gekregen dat we kunnen experimenteren met meer lokale directe democratie. Dat is een goede ontwikkeling. Op nationaal niveau verliezen we echter een middel om als burger meer directe invloed uit te oefenen. Het politieke landschap zit ook niet mee. Veel traditionele machtspartijen zien in meer directe democratie een bedreiging voor hun eigen positie. Wij, als Jonge Democraten en wij, als Democraten 66, moeten oppassen dat we ons niet mee laten sleuren in die angst voor de burger.

Regeren gaat altijd ten koste van sommige standpunten, maar de ideologische veren moeten blijven zitten. D66 is de afgelopen jaren uitgegroeid tot een professionele organisatie die dingen voor elkaar krijgt, maar wat de Jonge Democraten betreft blijft het streven naar meer democratie altijd uitgangspunt van onze maatschappijvisie. In deze periode is het daarom extra belangrijk dat de Jonge Democraten die veren laten zien. Geen verantwoording verschuldigd aan coalitieafspraken, maar enkel aan onze principes en idealen. Democratie moet je doen.

Democratie moet je doen. Daarom zijn wij dit jaar gestart met het programma ‘een Jonge Democraat in elke gemeenteraad’. Jonge Democraten barsten van het talent, maar stromen lang niet altijd door naar de politiek. Jongeren zijn eigenlijk over de hele linie slecht vertegenwoordigd. En dat is ongelooflijk zonde, omdat daardoor veel frisheid en scherpe inzichten niet worden benut. Jongeren

voelen zich bovendien slecht vertegenwoordigd. Daar proberen wij nu wat aan te veranderen, want, democratie moet je doen.

Deze kanjers met een JD-achtergrond staan door heel het land op de kieslijsten. Door 'een Jonge Democraat in elke gemeenteraad' wordt de vijver van politiek vertegenwoordigers groter en komen deze talenten ook nog eens beter beslagen ten ijs. Uiteindelijk plukt D66 daar de vruchten van. Wellicht zien we op termijn ook wel iemand van de JD in elk college van B&W. En stiekem hebben we met onze Wouter al een Jonge Democraat in de ministerraad.

Waar staan die JD'ers nou voor? De speerpunten verschillen natuurlijk per gemeente. Er is echter één thema dat bij elke Jonge Democraat prominent op het prioriteitenlijstje staat. Ook op lokaal niveau: duurzaamheid.

Jan Terlouw, jarenlang de aanvoerder van onze progressief-liberale beweging, gebruikt altijd een krachtige vergelijking wanneer het gaat over de omslag naar duurzaamheid. Op 7 december 1941 was de VS in shock. Een massale aanval op de marinebasis in Pearl Harbor. Duizenden mensen kwamen om. De volgende dag sprak de Amerikaans president: vanaf vandaag hebben wij een oorlogsindustrie. We maken geen broodroosters en fietsen meer, maar tanks en gevechtsvliegtuigen. En iedereen begreep het. Binnen een paar maanden had de VS een oorlogsindustrie.

Nu hebben we te maken met een stijgende zeespiegel. Diersoorten sterven massaal uit. Oogsten mislukken. De oceanen zitten vol plastic. Het regenwoud verdwijnt. Maar we blijven stoken. We blijven dumpen. We blijven kappen. Waar blijft die duurzame industrie?

We zien de effecten niet altijd, maar de effecten, die zijn er. En die zijn heftig ook. Daarom is het zo belangrijk dat we dit verhaal blijven vertellen. Maar alleen vertellen is niet genoeg. Alleen praten is niet genoeg. Duurzaamheid moet je doen!

Duurzaamheid is geen elitaire linkse hobby. De precieze invloed van de mens is onderwerp van discussie, maar het is kraakhelder dat wij met z'n allen een enorme invloed hebben op de wereld om ons heen. En toch zijn er, zelfs in het Nederlandse parlement, personen die de invloed van de mens op het klimaat domweg ontkennen. Dat is te gek voor woorden. Duurzaamheid is geen elitaire hobby. Over 40 jaar zijn de CEO's van Shell en Gazprom dood als een pier, maar kan het water bij mijn neefje Django *letterlijk* aan zijn lippen staan. Het is een bittere noodzaak zo snel mogelijk de omslag naar een volledige duurzame samenleving te maken. Als we daar te lang mee wachten is de onherstelbare schade aan onze leefomgeving niet meer te overzien.

We hebben het groenste regeerakkoord ooit, maar er verandert nog te weinig. We weten hoe hard onze bewindspersonen werken aan een duurzamer Nederland en we snappen dat besluitvormingsprocessen langzaam gaan. Het blijft echter frustrerend om te zien hoe veel tijd het kost om onze ambities te realiseren. Moeten we echt wachten op een catastrofe van Pearl Harbor-achtige proporties totdat we ons realiseren dat het drastisch duurzamer moet? Jongeren rijden nu als passagier comfortabel op cruise control in een dieseltruck die richting een afgrond rijdt, maar het wordt tijd dat we achter het stuur kruipen van een elektrische wagen en wegsturen richting een duurzame horizon.

Wij in deze zaal zijn ons bewust van de noodzaak, maar lang niet iedereen ziet dat we nu moeten handelen. Duurzaamheid moet je doen! Daarom willen wij jongeren jullie vragen om dit verhaal te blijven vertellen. Aan vrienden, familie, collega's, en met name aan de collega's in het parlement en het kabinet. Aan iedereen die het horen wil. En niet horen wil. Want dit verhaal is *te* belangrijk om *niet* door te dringen tot zelfs de meest stugge klimaatsceptici.

Na 10 jaar zitten er weer groene, progressieve bewindspersonen aan de knoppen. Onze waarden en idealen, vrijzinnigheid, duurzaamheid, wereldburgerschap; die kunnen weer uitgangspunt worden van beleid. Dat komt door het harde werk van al die toppers hier op de eerste rij.

Het echte werk gaat nu echter pas beginnen. Ik wilde het vandaag niet gaan hebben over concrete meningsverschillen, maar over de visie van de JD. Als Jonge Democraten streven we naar die progressieve, duurzame stip op de horizon. We hebben iedereen, in deze zaal en daarbuiten, nodig om die te bereiken.

Vrijzinnige vrienden, inclusiviteit moet je doen. Democratie moet je doen. Duurzaamheid moet je doen. Samen, jong en oud, krijgen we het voor elkaar.